

מטעמי תורת זילים

פרשת דברים – גלגול נשמת ירמיהו הנביא

ירמיהו בן חלקיהו היה נביא בעת חורבן בית המקדש הראשון וראה את גלותם של ישראל. הוא חיבר את 'מגילת איכה' על החורבן ועל צערן של אותו הדור "איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה פאלמנה רבתי בגוים שרתי במדינות היתה למס: פכו תבכה פלילה ודמעתה על לחיה אין לה מנחם מפל אהביה כל רעה בגדו בה היו לה לאיבים: קלתה יהודה מעני ומרב עבדה היא ישבה בגוים לא מצאה מנוח כל רדפה השיגוה בין המצרים" (איכה א, א-ו). ירמיהו היה בצער גדול על החורבן ואמר "פלגי מים תרד יעני על שבר בת עמי: יעני נגרה ולא תדמה מאין הפגות: עד ישקיף וירא ה' משמים: יעני עולקה לנפשי מפל בנות עירי" (איכה ג, מח-מט). ועל סבלו הרב אמר ירמיהו "אני הנגר ראה עני בשבט עברתו: אותי נהג וילך חשך ולא אור: אך בי ישב יחפז ידו כל היום: בלה בשרי ועורי שבר עצמותי: בנה עלי ויסקף ראש ותלאה: במחשפים הושיבני כמתי עולם" (איכה ג, א-ו) (ראה רש"י איכה ג, א).

ויש להתבונן, למה דווקא ירמיהו בן חלקיהו נבחר להיות הנביא אשר יראה את חורבן בית המקדש ויסבול את כל גלותם וצערם של ישראל?

נישואי שלמה המלך עם בת פרעה היו היסוד לחורבן בית המקדש

שלמה ביקש למתק את 'הקליפות' בימיו ולכן הלך וגייר את בת פרעה ונשא אותה לאשה, כדי להכניסה תחת הקדושה. אך טעה בזה כי עדיין לא הגיע העת למיתוק 'הקליפות', ואדרבא בת פרעה היתה בעוכריו (יקול בוכים לר' אברהם גלאנטי דף נו ע"א ד"ה וזהו סוד שכיון שלמה. ראה 'בעל הטורים' בראשית ב, כב) שכבר בלילה הראשון אחרי שנשא אותה לאשה היא הטעתה אותו (גולל אור' לר' מאיר ביקיאים דף מז אות ש ד"ה ולפי שלמה) כאשר הכניסה לו אלף מיני זמר ואמרה "כך עושים לעבודה זרה פלונית וכך עושים לעבודה זרה פלונית" אחרת (גמי שבת דף נו ע"ב בשם שמואל) והיתה צהלת שמחתה גדולה מצהלת סיום בניית בית המקדש שהיה אז (במדבר רבה' פרשת נשא אות י, ד ד"ה אמר רבי ישמעאל). וכיון ששלמה היה ניעור כל הלילה מחמת אותם כלי הזמר (רש"י משלי לא, א, מצודת דוד משלי לא, א), הוא האריך בשינה (יפדה את אברהם לר' אברהם פאלאגי מערת שיין אות כו ד"ה וזהו) והמשיך לישון לתוך ארבע שעות של היום (רש"י משלי לא, א, מצודת דוד משלי לא, א), וכך לא קם בזמן (גולל אור' דף מז אות ש ד"ה ולפי שלמה) על ידי עורמת אשתו (יפדה את אברהם לר' אברהם פאלאגי מערת שיין אות כו ד"ה וזהו). דבר זה גרם שכל ישראל התעכבו ביום חנוכת המקדש (גולל אור' דף מז אות ש ד"ה ולפי שלמה) ו'קרבת התמיד' של הבוקר הוקרב מאוחר רק בארבע שעות של היום, כי המפתחות של בית המקדש היו נמצאים תחת מראשותיו של שלמה (רש"י משלי לא, א, מצודת דוד משלי לא, א).

המעשה שבו הכניסה בת פרעה אלף מיני זמר ואמרה ש"כך עובדים עבודה זרה" היה תחילת העבודה זרה בירושלים שהוא תחילת החורבן. וכפי שנאמר "השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחוויתם להם" (דברים יא, טו) כי אז "ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר ה' נתן לכם" (דברים יא, יז) (מהרש"א על גמי סנהדרין דף כא ד"ה בשעה ששאל). לכן ביום בו נשא שלמה המלך את בת פרעה ירד משמים המלאך גבריאל "ונעץ קנה בים ועלה בו שירטון ועליו נבנה כרד גדול של רומי" (גמי שבת דף נו ע"ב בשם שמואל, גמי סנהדרין דף כא ע"ב בשם ר' יצחק) כלומר העיר רומא (זוהר פרשת פנחס דף רנב ע"א ד"ה רבי שמעון פתח) ששלמה על ישראל ואחר כך החריבה את בית המקדש (מגיד משרים' למלאך המגיד של ר' יוסף קארו פרשת מקץ אור לשבת ב' לטבת ד"ה ושלמה משום דאתפתח) ושננתה מחורבנה של ירושלים (ראה גמי מגילה דף ו סוף ע"א). וזה נעשה דווקא על ידי גבריאל המלאך כי בידו ניתנו 'גחלי אש' בשעת החורבן כדי לשרוף את ירושלים (ראה גמי יומא דף עז תחילת ע"א). וכן נעיצת הקנה עצמו היא רמז למלכות רומי, כי הרומאים משלו ל'חזיר יער' שגר בן הקנים. ועליהם התפלל דוד המלך "גער חית קנה" (תהלים סח, לא) כלומר שיגער ה' על אותה אומה שחיותה במקום הקנים (מהרש"א על גמי סנהדרין דף כא ע"א ד"ה בשעה ששאל).

נישואיו של שלמה המלך לבת פרעה ביום שנבנה בית המקדש גרם לקטרוג גדול, כעס וחרון אף (הרמ"ד וואלי על ספר ירמיה פרק א על הפסוק 'דברי ירמיהו בן חלקיהו'), ונתן כוח לס'מ' (יקול בוכים לר' אברהם גלאנטי דף נו ע"א ד"ה אחר סיפר המקונן) שהוא ה'זכר שב'קליפה' (יקול בוכים לר' ע"א ד"ה זהו לדעתו סוד) ונקרא בעצמו בשם 'קנה', וכפי שנרמז בפסוק "גער חית קנה" (תהלים סח, לא) (ראה זוהר פרשת פנחס דף רנב ע"א ד"ה רבי שמעון פתח) שנכתב בלשון יחיד. כי על ידי שגבריאל נעץ את אותו 'הקנה' בים הרוחני העליון, ניתן לס'מ' (יקול בוכים לר' ע"א ד"ה אחר סיפר המקונן) שהוא השטן והוא השר של אדום (ש"ל הקדושי' מסכת תענית דף מז ע"א טור ב ד"ה דבר זה רמז), לשאוב חלק מן הקדושה ולהשפיע כוח ואומץ לאומה שלו היא האומה הרומאית בממלכת אדום, שעליה אמר ירמיהו הנביא "שישלי ושמחי בת אדום יושבת בארץ עוי" (איכה ד, כא), "יושבת בארץ עוי" – כלומר אותה אחת הנעוצה ב'ארץ' בסוד מה שנעץ גבריאל המלאך קנה בתוך הים (יקול בוכים לר' אברהם גלאנטי דף נו ע"א ד"ה אחר סיפר המקונן). ושליטתו של הס'מ נרמזה בתחילת מגילת איכה שנאמר "איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה פאלמנה רבתי בגוים שרתי במדינות היתה למס" (איכה א, א), שהתיבה "למס" עם הכולל זה למפרע שמו של סמא"ל (אלון בכתי על מגילת איכה לר' בנימין הכהן בתחילת ספרו ד"ה תחלת דברי ירמיהו קשים).

חדש! חדש! חדש! חדש!

קוראים יקרים - עלות הוצאת הספרים גדולה ואנו צריכים את עזרתכם הנדיבה!

בעזרת ה' ובשעה טובה ומוצלחת אנו עומדים לפני הדפסת הספר הראשון בסדרת "מטעמי תורת חיים" אשר יכלול את המאמרים שהתפרסמו בעלון. דעו לכם! אין לנו שום סיוע מוסדי ולכן אנו זקוק לתרומתכם הנדיבה כדי שנוכל להעלות את הדברים שאתם קוראים מידי שבוע על ספר לתועלת הרבים בכל העולם כולו! ניתן לתרום להוצאת הספר ולהנציח את התרומה להצלחה ורפואה או להבדיל לעילוי נשמה.

אשרי מי שיהיה לו חלק בהפצת התורה הגדולה הזאת לדורי דורות! המבקשים לתרום ולהנציח ניתן ליצור קשר ישירות עם המחבר בטלפון 052-7675933 וכן ניתן להעביר תרומה לחשבון הבנק שהוקם אך ורק למטרת מימון הוצאת הספר: שם החשבון חיים לנגר בנק הדואר שמספרו 09 סניף 001 מספר חשבון 30608503

תרומה דרך הטלפון עם מערכת 'נדריים פון':

מחייגים למספר טלפון 03-7630585

מקיימים שלוחה 9986

לתרומה עבור הוצאת הספר - נא להקיש 1

לתרומה עבור הדפסת עלון מטעמי תורת חיים - נא להקיש 2

בחריים את סוג התרומה - רגילה או הוראת קבע

ואז להקיש את סכום התרומה ושאר פרטי האשראי.

ניתן גם לתרום בעמדת 'נדריים פלוס' בבתי הכנסת:

יש לרשום את שם הקופה "מטעמי תורת חיים" ולהמשיך את ביצוע התרומה באשראי לפי ההוראות.

מאותו 'כרך גדול של רומי' יצאה רומא שהחריבה בפעם השניה את הבית אשר בנה בתחילה שלמה (ניקול בוכים) דף נו ע"א ד"א אחר שסיפר המקונן) כלומר את 'בית המקדש' השני כפי שנאמר "זכר ה' לבני אדום את יום ורשעם האמריים ערו ערו עד היסוד בה" (תהלים קלו, ו). וכפי שהתנבא עליהם ירמיה הנביא "ששיתי ושמחתי בת אדום יושבת בארץ עוץ גם עלך תעבר כוס תשכרי ותתערי: תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך פקד עונך בת אדום גלה על חטאתיך" (נביח, ד, כא - כב). אך באמת שרו של אדום שהוא הסי'מ הוא השטן הוא היצר הרע, 'החריב' גם את בית המקדש הראשון. כי בית המקדש הראשון נחרב בגלל חטא עבודה זרה שבא מכוחו של השטן והיצר הרע. ואחר כך בבית המקדש השני שלא היה בו כבר עבודות זרות כי ביטלו אנשי כנסת הגדולה את היצר הרע של עבודה זרה, בא הסי'מ וערבב את העולם בקנאה ושנאה עד שהוא נחרב בעבור 'שנאת חנם' (שליה הקדושי מסכת תענית דף עו ע"א טור ב ד"ה דבר זה נרמז).

שלמה המלך ראה בקדושתו את הקלקול שיצא מכך שהוא נשא את בת פרעה, ועלה בדעתו "מה יאמרו העולם על זה? הרי הוא שלמה היה חכם כל כך, ואיך נלכד בעניין רע ומר אשר היה לאבן נגף ולתקלה גדולה לו ולמלכותו ולכל ישראל!!" לכן בא להתנצל קצת ולהורות לחכמים לבל יטו ימין ושמאל מהתורה ולא יסמכו על דעתם לעבור אפילו על אות אחת מהתורה חס וחלילה (ראה גמי' סנהדרין דף כא ע"ב בשם ר' יצחק), ואמר "וְאֶתְּנָה לְבִי לְדַעַת חֻקְהָ וְדַעַת הוֹלְלוֹת וְשִׁכְלוֹת יְדַעְתִּי שֶׁגַם זֶה הוּא רְעִיוֹן רוּחַ: כִּי בְרַב חֻקְהָ רַב כְּעַס וְיוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף מְכַאֲוֵב" (קהלת א, יו - יח), "וְאֶתְּנָה לְבִי לְדַעַת חֻקְהָ" – שהיה כוונתי מצד היצר הטוב ללכת בעמקי החכמה ולמתק כל 'הסטרא אחרא' ולערבבה אל הקדושה. ולכן "וְדַעַת הוֹלְלוֹת וְשִׁכְלוֹת" – ש"דַּעַת" הוא מלשון חיבור כמו "וְהֶאֱדָם יַדְעַת חֲנֻה אֲשֶׁתוֹ וְתַרְדֵּם אֶת קַוִּי" (בראשית ד, א), כלומר שהתחבר עם בת פרעה שהיא הסטרא אחרא כדי למתקה, דבר שהוא תכלית השטות דבר "הוֹלְלוֹת וְשִׁכְלוֹת". ועל כך אמר שלמה "יְדַעְתִּי" שטעיתי ו"שֶׁגַם זֶה הוּא רְעִיוֹן רוּחַ" וְשִׁבְרָה גְדוֹל (נחל אשכול) להחיד"א מגילת קהלת א, יז ד"ה ואתנה).

לכן שלמה המלך רצה שיידעו כל החכמים להיזהר והוסיף לומר "כִּי בְרַב חֻקְהָ רַב כְּעַס וְיוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף מְכַאֲוֵב" (קהלת א, יז - יח), כלומר מי שרוצה להתחכם על התורה הוא נלכד ונוקש, ואם הוא חכם גדול 'ברב חקמה' יותר נחשב לו לעוון חמור, שכפי חכמתו הפגם יותר מאשר אילו היה עושהו הדיוט שלא היה מעשהו נחשב כל כך (נחל אשכול) מגילת קהלת א, יז ד"ה ואתנה לבי). ועל כך אמרו רבותינו שמוטב היה לשלמה להיות 'גורר ביבין' מלעשות מה שעשה (ראה 'מדרש תנחומא' פרשת וזאת אותה ב שם ר' חייא בר אבא, וכן 'שמות רבה' פרשת וזאת אותה ב שם ר' שמעון בר יוחאי), וסוד כוונתם היא שמוטב היה לשלמה המלך שישלח את נשמתו אל עמקי 'הקליפות' ולברר שם 'ניצוצות' של קדושה ונוח לו בזה, מאשר להביא את בת פרעה הסטרא אחרא בתוך ביתו בכבוד גדול כדי למתקה, וכן לא יעשה (נחל אשכול) מגילת קהלת א, יז ד"ה ואתנה לבי עפ"י האר"י ז"ל. (וראה בהקדמה לספר 'רפואה למכה' לר' שמעון באקי ד"ה 'והנה לתת טעם' שכתב כי כאשר ראה שלמה המלך ברוח קודשו שעמדי המקדש להיחרב וישראל יגלו לבין האומות מחמת נישואיו לבת פרעה, החליט להקדים רפואה למכה ולחבר את 'שיר השירים' ועל ידי כך ביקש רחמים על ישראל ושיהיה בזה נחת רוח ותנחומים לפני ה' לזכרם לטובה ולא תאבד שארית יעקב ושלא ישכחם ועי"ש).

נבוכדנצר היה מיוצאי חלציהם של שלמה המלך ומלכת שֶׁבָא

מלכת שֶׁבָא באה לפני שלמה המלך וניסתה לראות את חכמתו דרך חידות שנתנה לו כפי שנאמר "וּמִלְכַת שֶׁבָא שָׁמְעַת אֶת שְׁמֵעַ שְׁלֹמֹה לְשֵׁם ה' וְנִבְא לְנִסְתוֹתָּ פְחִידוֹת" (מלכים א', א). אחרי שראתה מלכת שֶׁבָא את חכמתו היא ביקשה שיחיה עמה. שלמה המלך התרצה לה (ידי יהודה) על יאם כל חי חלק ב סימן כב אות א) ועשה כן אחרי שגירי אותה (חומת אנך) להחיד"א על ספר ירמיה פרק טל ד"ה ולפי מדרשו, 'מדבר קדמות' להחיד"א מערכת יוד אות מז ד"ה וטעם הקרביים, 'נפש כל חי' לר' חיים פלאגי מערכת יוד אות מב ד"ה ירמיה, ידי יהודה) על יאם כל חי חלק ב סימן כב אות ג ומכתיב האר"י ז"ל. וזה מה שנאמר "וְהִמְלִיךָ שְׁלֹמֹה נֶתַן לְמִלְכַת שֶׁבָא אֶת כָּל חֶפְצָהּ אֲשֶׁר שְׁאֵלָה מִלְּבַד אֲשֶׁר נָתַן לָהּ כִּינֵד הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְנִתְּנָה וְנִתְּנָה לְאֶרְצָהּ הִיא וְעַבְדֶּיהָ" (מלכים א', ג, יא) (כיל יקר' מלכים א', ג, יא) וכן ד"ה 'יביל שמעתי' בשם רבותינו). מלכת שֶׁבָא התעברה משלמה המלך בבת (חומת אנך) על ספר ירמיה פרק טל ד"ה ולפי מדרשו, 'מדבר קדמות' מערכת יוד אות מז ד"ה וטעם הקרביים, 'נפש כל חי' לר' חיים פלאגי מערכת יוד אות מב ד"ה ירמיה), אך לפני שהיא ילדה אותה חזרה מלכת שֶׁבָא לסוּרָה כי לבה לא היה נכון עמה (עמק המלך) שער קרית ארבע שער יד דף קט ע"א ד"ה אחר כך נתגלגל, כפי שנרמזו בתיבות "וְנִתְּנָה וְנִתְּנָה לְאֶרְצָהּ" (מלכים א', ג, יא) (ידי יהודה) על יאם כל חי חלק ב סימן כב אות א).

אחרי שמלכת שֶׁבָא ילדה את בתה, רחוקו מִיָּשַׁע כל הבנים שבאו מהבת (עמק המלך) שער קרית ארבע שער יד דף קט ע"א ד"ה אחר כך נתגלגל) על אף שֶׁאִמָּה הרתה בקדושה משלמה המלך. וזה משום שלידת הבת היתה רק אחרי שמלכת שֶׁבָא חזרה כבר לסוּרָה כך שהיא לא נולדה בקדושה (ידי יהודה) על יאם כל חי חלק ב סימן כב אות ד, פירוש 'יואל משה' על יאם כל חי חלק ב סימן כב). ואחר כך, מזרעה של הבת (חומת אנך) על ספר ירמיה פרק טל ד"ה ולפי מדרשו, 'מדבר קדמות' מערכת יוד אות מז ד"ה וטעם הקרביים, 'נפש כל חי' מערכת יוד אות מב ד"ה ירמיה, 'פדה את אברהם' לר' אברהם פלאגי מערכת ש"י אות כו ד"ה והנה י"א שנתעברה) בא לעולם נבוכדנצר (בפירוש רש"י מלכים א', ג, יב בהערה בשם האר"י ז"ל, 'שליה הקדושי מסכת תענית דף עו ע"א טור ב ע"ב טור ב ד"ה במרמ"ה הקב"ה, 'נפש כל חי' מערכת יוד אות מב ד"ה ירמיה, 'קהלת יעקב' ערך 'ניב ד"ה נבואה) וגם הוא היה מקולקל כמו מלכת שֶׁבָא (יואל משה) פירוש על יאם כל חי להרמ"ע מפאנו חלק ב סימן כב, ובא והחריב את בית המקדש הראשון שעמד ארבע מאות ועשר שנה (בפירוש רש"י מלכים א', ג, יב בהערה בשם האר"י ז"ל). ובנבוכדנצר התקיים "מִהָרְסִיף וּמִחֲרֹבֵיךָ מִמֶּנּוּ יִצְאוּ" (שעיה מט, יז) (פדה את אברהם) מערכת ש"י אות כו ד"ה והנה י"א שנתעברה) כי לא נמסר בניינו של שלמה אלא בידו (יאם כל חי חלק ב סימן כב ד"ה אב).

כיון שנבוכדנצר הגיע מזרע שלמה המלך, לכן דניאל קרא אותו בשם 'מֶלֶךְ מְלָכִים' כפי שנאמר "אֶתְּ מֶלֶךְ מְלָכִים מֶלֶךְ מְלָכִים דִּי אֵלָה שְׁמִיָּא מְלֻכוּתָא חֲסָנָא וְתִקְפָּא וְיִקְרָא יְהִב לָךְ" (דניאל ב, לו) ובשם זה לא נקרא אף אחד אחר מגדולי המלכים (יאם כל חי להרמ"ע מפאנו חלק ב סימן כב אות ו. וציון שם שהוא על פי פשוט הכתוב ולא לפי דרשת רבותינו). וכן נאמר עליו "כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנְנִי מֵבִיא אֵל צַר בְּבוּכְדָרְאֶצַּר מֶלֶךְ בְּבַל מִצְפּוֹן מֶלֶךְ מְלָכִים בְּסוּס וּבְרָבָב וּבְפָרָשִׁים וְקָהֶל וְעַם רַב" (יחזקאל כו, ו). כי נבוכדנצר קיבל לפי שעה נובלות מגדולתו של שלמה המלך שישב על כסא ה'. וירמיהו הנביא התנבא עליו שהמליכוהו מן השמים על כל הגוים והמלכים (יאם כל חי להרמ"ע מפאנו חלק ב סימן כב ד"ה אב), 'עמק המלך' שער קרית ארבע שער יד דף קט ע"א ד"ה אחר כך נתגלגל) שנאמר "וְעַתָּה אֲנֹכִי נִתְּנִי אֶת כָּל הָאֲרָצוֹת הָאֵלֶּה כִּינֵד בְּבוּכְדָרְאֶצַּר מֶלֶךְ בְּבַל עַבְדִּי וְגַם אֶת חֵיט הַשָּׂדֶה נִתְּנִי לוֹ לְעַבְדּוֹ: וְעַבְדּוֹ אֹתוֹ כָּל הַגּוֹיִם וְאֵת כָּן וְאֵת כָּן: וְגַם עַת אֲרָצוֹ גַם הוּא וְעַבְדּוֹ בּוֹ גּוֹיִם רַבִּים וּמְלָכִים גְּדֻלִּים: וְהִנֵּה הַגּוֹי וְהַמְּמַלְכָה אֲשֶׁר לֹא יַעֲבְדוּ אֹתוֹ אֶת בְּבוּכְדָרְאֶצַּר מֶלֶךְ בְּבַל וְאֵת אֲשֶׁר לֹא יִתְּנוּ אֶת צִנְאוֹ בְּעַל מֶלֶךְ בְּבַל בְּחָרָב וּבְרָעַב וּבְדָבָר אֶפְקָד עַל הַגּוֹי הַהוּא נָאֵם ה' עַד תָּמִי אֲתֵם בְּיָדוֹ" (ירמיה כו, ו - ח).

ומשום שנבוכדנצר היה מצאצאיו של שלמה המלך לכן כינה אותו ה' בשם "עַבְדִּי" שנאמר "וְאֶמְרָתְ אֵלֵיהֶם כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי שֹׁלֵחַ וְלִקְחֹתִי אֶת נְבוּכַדְרֶאֶצַּר מֶלֶךְ בְּבַל עַבְדִּי וְשָׁמֵתִי כִסְאוֹ מִמַּעַל לְאֶבְנֵים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר טָמַנְתִּי וְנָטַה אֶת שְׁפָרִירוֹ עֲלֵיהֶם" (ירמיה מג, ו). וכן שנאמר "הִנְנִי שֹׁלֵחַ וְלִקְחֹתִי אֶת כָּל מְשֻׁפְחוֹת צֶפּוֹן נָאֵם ה' וְאֵל בְּבוּכְדָרְאֶצַּר מֶלֶךְ בְּבַל עַבְדִּי וְהִבְאֵתִים עַל הָאֲרָץ הַזֹּאת וְעַל יִשְׂבִּיָּה וְעַל כָּל הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה סָבִיב וְהִתְרַמְתִּים וְשָׁמֵתִים לְשִׁמְיָה וְלִשְׂרָקָה וְלִחְרָבוֹת עוֹלָם" (ירמיה כה, ט) (וגלל אורי' לר' מאיר ביקיאות דף מז אות ש ד"ה לפי שלמה). ומטעם זה הוא גם נקרא "אֲרִיָּה" שנאמר "עֲלֵה אֲרִיָּה מִסְּבָבוֹ" (ירמיה ד, ו) (ראה רש"י ירמיה ד, ו) (יאם כל חי חלק ב סימן כב) וגם דרשו עליו רבותינו את הפסוק "אֲרִיָּה שָׁאֵג מִי לֹא יִירָא" (עמוס ג, ח) (ידי יהודה) על יאם כל חי להרמ"ע מפאנו חלק ב סימן כב אות א), כי הוא היה מזרע שלמה ובא מבית דוד (יאם כל חי חלק ב סימן כב) הנקרא בשם 'אריה', כפי שנאמר על בית אבותם של בני יאשיהו (ראה רש"י יחזקאל יט, א) שהיו ממלכי יהודה "וְאֶמְרָתְ מִה אֶמְדָּ לְבָנָא בִּין אֲרִיּוֹת רַבְצָה בְּתוֹךְ כְּפָרִים רַבְתָּה גוֹרְיָה" (יחזקאל יט, ב) (ידי יהודה) על יאם כל חי חלק ב סימן כב אות א).

וזה הסיבה שדניאל נתן לנבוכדנצר עצה טובה לכפר על עוונותו בצדקה שנאמר "לָהּ מֶלֶךְ מֶלְכִי יִשְׁפַר עֲלֶיךָ וְחֲסָדָךְ בְּצַדְקָה פֶּרֶק" (דניאל, ד, כד) כי ידע שהוא בא מזרעו של שלמה המלך (מלקוט חדש ערך דוד אות לו) וחס עליו (ידי יהודה) על יאם כל חי חלק ב סימן כב אות ה), וכפי שנאמר "מִלְכָּא מְלָכִי לְשִׁפְרָ עֲלֶיךָ" (יאם כל חי חלק ב סימן כב) כלומר "המלך מלכי עצתי אליך תטיב לך" (רש"י דניאל, ד, כד). אך דניאל נענש על כך (גמי' בבא בתרא דף ד ע"א בשם רב) כי לא יפה עשה שנתן עצה לנבוכדנצר הרשע (ידי יהודה) על

יאם כל חי חלק ב סימן כג אות ה), שהרי סוף סוף הַגֹּלֶד של 'מלכת שָׁבָא' כמותה, והוא לא נגרר אחרי שלמה המלך (יאם כל חי חלק ב סימן כג). זה גם הטעם שנוכדנצר זכה לקחת את כל הזהב של ירושלים כאשר כבש אותה, כי משלו נתנו לו, שהרי הרבה מהזהב נתנה אִם סבתו (יאם כל חי חלק ב סימן כד ד"ה אבל, עמק המלך' שער קרית ארבע שער יד דף קט ע"א ד"ה אחר כך נתגלגל) היא מלכת שָׁבָא (יואל משה' על יאם כל חי חלק ב סימן כד) **למלך שלמה** (יאם כל חי חלק ב סימן כד ד"ה אבל, עמק המלך' שער קרית ארבע שער יד דף קט ע"א ד"ה אחר כך נתגלגל) כפי שנאמר וְיִתְּנוּ לְמֶלֶךְ מֵאָה וְעֶשְׂרִים כֶּפֶר זָהָב וּבִשְׂמִים הַרְבֵּה מְאֹד וְאָבְוּ יִקְרָה לֹא בָא כְּבֹשֶׁם הַהוּא עוֹד לָרֵב אֲשֶׁר נָתַתָּה מִלְכָת שָׁבָא לְמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה" (מלכים א' י, י) (ידי יהודה' על יאם כל חי חלק ב סימן כג אות ה).

נשמת שלמה המלך התגלגלה בירמיהו הנביא שסבל את החורבן

נשמת שלמה המלך התגלגלה בירמיהו הנביא (נגלגלי נשמות' להרמ"ע מפאנו מערכת ו אות מה, 'שליה' הקדושי' מסכת תענית דף מז ע"ב טור ב ד"ה בערי"ה הקב"ה, 'יין הרקח' לר' אלעזר רוקח בסוף ספר מעשה רוקח על התורה בחלק ליקוטים ד"ה אני הגבר, 'גבול בנימין לר' בנימין הכהן חלק א' דרוש ד דף ז ע"א ד"ה יבזה נבא לבאור' בשם הארי"י ז"ל, 'מדבר קדמות' מערכת י אות מז, 'חומת אנך' על ספר ירמיה פרק טל ד"ה ולפי מדרשו, 'דבש לפי לחחיד"א מערכת יוד אות לב בשם גורי הארי"י ז"ל, 'נחל אשכול' לחחיד"א על מגילת איכה פרק א בפסוק 'אני הגבר ראה עני' בשם הארי"י ז"ל, 'מגלה עמוקות' - רב אופנים' אופן פז, 'מדרש תפלות' ענף גלגולים אות יוד, 'נפש כל חי' לר' חיים פלאגי מערכת יוד אות מב ד"ה 'ירמיה' בשם ספר הגלגולים, 'סדר הדורות' לר' יחיאל היילפרין באלף השלישי ב"א תתק"ב ד"ה שלמה נולד), וְרָמַז לְכָךְ בְּתַחֲלִית 'מגילת איכה' שחיבר ירמיהו הנביא **'אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד הָעִיר רַבְּתֵי עָם'** (איכה א, א), **'יִשְׁבָּה'** הוא ראשי תיבות **'ירמיהו בן שלמה המלך'** (יואל משה' על יאם כל חי להרמ"ע מפאנו חלק ב סימן כד מהמגלה עמוקות). וזה נרמז גם בשמו **'יְרִמְיָהוּ בֶן הַחֲלֻקָּהוּ'** (ירמיה א, א), כי השם **'חֲלֻקָּהוּ'** בשמו של הנביא ירמיהו הוא כנגד שלמה המלך שהוא מלשון **'חֲלֻקָּהוּ'** וזה בדומה לשם **'ידיד-י"ה'** שהוא שמו של שלמה המלך כפי שאמר לו נתן הנביא **'וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יְדִידָה בְּעִבּוֹר ה' "** (שמואל ב' יב, כח). **ועוד כיון שגלגול שני נקרא 'בן' לראשון, לכן הנביא נקרא 'יְרִמְיָהוּ בֶן הַחֲלֻקָּהוּ' לרמוז על גלגולו הקודם בשלמה המלך** (יבן יהודי' למחבר היבן איש חי' על מסכת סנהדרין דף צה ע"א ד"ה עתיד).

ירמיהו הנביא רמז על גלגולו בדבריו **'אֵיכָה הֲגֵבְרָא רָאָה עֲבָרְתוֹ'** (איכה ג, א), **'אֵיכָה הֲגֵבְרָא'** – בגמטריא 'ירמיהו', ו**'אֵיכָה הֲגֵבְרָא רָאָה'** עם הכולל יוצא בגמטריא 'שלמה המלך' עם עוד שמונה כנגד האותיות 'יין הרקח' בחלק ליקוטים ד"ה אני הגבר). וכן התיבות **'רָאָה עֲבָרְתוֹ'** יוצא בגמטריא 'שלמה ירמיהו' עם הכולל ועוד שניים כנגד התיבות. **וכוונת ירמיהו בדברים אלו, לומר כי 'אֵיכָה הֲגֵבְרָא' הניכר והנודע שלמה המלך שבנה את הבית, ואני גם 'רָאָה עֲבָרְתוֹ' – שראיתי את החורבן** (דבש לפי מערכת יוד אות לב, 'נחל אשכול' מגילת איכה פרק א על הפסוק 'אני הגבר ראה עני'). **ואין אדם בצרה כל כך כמו מי שראה שְׁלֹתָה ואחר כך ראה את חֲרֻבָּהּ** (עמק המלך' שער קרית ארבע שער יד דף קט ע"א ד"ה אחר כך נתגלגל). **לכן היה מר לו מר לירמיה הנביא, כי היה בהתרווממות הגדול ובכל חשקי העולם בהיותו בגלגול שלמה המלך, ואילו עתה ראה צרה מתוך רווחה** ('שליה' הקדושי' מסכת תענית דף מז ע"ב טור ב ד"ה באיכה רבת), **ובכליון מעשה ידיו** (דבש לפי מערכת יוד אות לב). וכן אמר שלמה המלך **'וּפְנִינִי אֲנִי לְרֵאוֹת חֲכָמָה וְהוֹלְלוֹת וְסִכְלוֹת כִּי מָה הָאֵדָם שֵׁיבֹא אַחֲרַי מִמֶּלֶךְ אֶת אֲשֶׁר כָּבַר עֲשׂוּהוּ'** (קהלת ב' יב, ב), וכוונתו על מה שהוא עתיד להתגלגל בירמיהו הנביא ויעשוהו ישראל כמהולל וְסִכְלָה, וישלח לבית הכלא כמה פעמים על ידי מלכי יהודה (נגלגלי נשמות' להרמ"ע מפאנו מערכת ו אות מה).

והטעם שעלה כך לירמיהו הנביא, משום שביים בו נבנה המקדש שלמה המלך נשא את בת פרעה (הרמ"ד וואלי על ספר ירמיה פרק א על הפסוק 'דברי ירמיהו בן חלקיהו, 'יין הרקח' לר' אלעזר רוקח בחלק ליקוטים ד"ה אני הגבר) **והיא הטענה אותו וגרמה שהתעכבו כל ישראל עד שהוא קם בבוקר** (נגלגל אור' דף מז אות ש ד"ה ולפי שלמה), **ועל ידי כן נתחללה קדושתו של המקדש ביום חנוכתו. לפיכך נגזר עליו שהוא יתגלגל בירמיהו הנביא** (הרמ"ד וואלי על ספר ירמיהו פרק ב על הפסוק 'למה זה מרחם יצאתי), **שינבא על החורבן, ויעברו עליו צרות רבות** (הרמ"ד וואלי על ספר ירמיהו פרק א על הפסוק 'דברי ירמיהו בן חלקיהו) **עד שגם יראה בסוף את המקדש בחורבנו** (הרמ"ד וואלי על ספר ירמיהו פרק ב על הפסוק 'למה זה מרחם יצאתי'). **וכך היה, ששלמה אשר בנה את בית המקדש הוא עצמו ראה בחורבנו** ('יין הרקח' בחלק ליקוטים ד"ה אני הגבר, 'אלון בכות' לר' בנימין הכהן על מגילת איכה בתחילת פירושו ד"ה יתחלת דברי ירמיה' בשם ר' אברהם גלאנטי בספרו 'קול בוכים'). **וכנגד 'שיר השירים' שעשה בגלגולו הקודם, הוצרך עתה בגלגול ירמיהו לקונן על המקדש** (הרמ"ד וואלי על ספר ירמיה פרק א על הפסוק 'דברי ירמיהו בן חלקיהו) (וראה במאה קשיטה' להרמ"ע מפאנו סימן פ דף מז טור א שירמיהו היה המחבר של ספר מלכים נפ"י גמי בנא בתרא דף טו תחילת ע"א), והוא עצמו לא חס ולא חמל והאריך בתיאור קלקולו של שלמה המלך (ראה מלכים א' תחילת פרק יא) שלא מיחה בנשותיו הנכרותי ובכללם בבת פרעה. והתכוון שיהיה לו בזה כפרה).

ולזה נאמר במגילת איכה **'כִּבּוֹ תִבְכְּהָ בַּלַּיְלָה וְדַמְעָתָהּ עַל לְחִיָּה'** (איכה ב, א) וזה כנגד אותו הלילה שנשא שלמה את בת פרעה, שאז נגזרה הגזירה על החורבן ('אלון בכות' לר' בנימין הכהן על מגילת איכה דף ה ע"א ד"ה שתיים זו ראינו) **וירד משמים המלאך גבריאל 'ונעץ קנה בים ועלה בו שירתו ועליו נבנה כרד גדול של רומי'** (נמי שבת דף נ ע"ב בשם שמואל, גמי סנהדרין דף כא ע"ב בשם ר' יצחק) **שהיא עיר ממשלתם של מחריבי המקדש. 'כִּבּוֹ תִבְכְּהָ' – שתי בכיות, בכי ראשון שנגזרה הגזירה על חורבן בית ראשון, ובכי שני על חורבן בית המקדש השני** ('אלון בכות' לר' בנימין הכהן על מגילת איכה דף ה ע"א ד"ה שתיים זו ראינו). **וכן אמר ירמיהו הנביא 'אֵיכָה הֲגֵבְרָא רָאָה עֲבָרְתוֹ'** (איכה ג, א), **'בְּשִׁבְטֵי עֲבָרְתוֹ' – הוא אותו הקנה שנעץ גבריאל המלאך בזמן היותו שלמה המלך, וכוונתו לומר שכבר אז ראה את ה"עניי" שצפוי להגיע לישראל בעקבות הקנה שהוא נעץ** ('אלון בכות' לר' בנימין הכהן על מגילת איכה דף ז ע"ב תחילת פרק ג ד"ה ישוב הנביא). **וכשהגיע שעת החורבן ירמיהו לא היה בירושלים ואז אמר מלאך מן השמים 'יבואו השונאים ויכנסו לבית שאדונו אינו בתוכו'** (ראה 'ליקוט שמעוני' ספר ירמיהו רמז ש' ד"ה פתני ה' ופתני) **כשכוונתו גם על ירמיהו גלגול שלמה המלך שהיה 'האדון' שבנה את המקדש** (גבול בנימין לר' בנימין הכהן חלק א' דרוש ד לפרשת נח והפטרה ד"ה האמנם איתא, 'אלון בכות' לר' בנימין הכהן דף יח ע"א פרק ג' במגילת איכה).

ואמר הנביא **'כִּי עַל אֲפִי וְעַל קִמְתֵי הַיָּתֵה לִי הָעִיר הַזֹּאת לָמֵן הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּנוּ אוֹתָהּ וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה לְהִסְיָרָה מֵעַל פְּנֵי'** (ירמיה לב, א) **כלומר 'לָמֵן הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּנוּ אוֹתָהּ' ונשא שלמה את בת פרעה** (רש"י ירמיה לב, א), **כבר עלה אפו וחמתו של ה' להסיר את העיר ירושלים מעל פניו** (מפגודת דוד' ירמיה לב, א). **ולכך הוכרח שלמה בעצמו לבוא ולראות בחורבנה** ('יין הרקח' בחלק ליקוטים ד"ה אני הגבר) **וגם לזה רמזו בתיבה 'יִשְׁבָּה' שבפסוק 'אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד הָעִיר רַבְּתֵי עָם'** (איכה א, א) שהוא ראשי תיבות **'שלמה בימיו יחרב המקדש'** ('חומת אנך' לחחיד"א מגילת איכה אות א) וזה כוונת הפסוק שאמר שלמה המלך **'עַתָּה לְפָרֹץ וְעַתָּה לְבָנוֹת'** (קהלת ג, א) שהוא נכתב בסדר הפוך קודם **'לְפָרֹץ'** ואחר כך **'לְבָנוֹת'** כדי להורות שמהעת שהיה בניין הבית כבר היה **'עַתָּה לְפָרֹץ'**. ותיבה **'עַתָּה'** בגמטריא 'שלמה המלך' לפי שהוא ראה הבניין והוא הפָּרֹץ (יין הרקח' בחלק ליקוטים ד"ה אני הגבר). ומשום כך שלמה המלך פתח את ספר קהלת ואמר **'הֲבֵיל הֲבֵילִים אֲמֹר קִהְלַת הֲבֵיל הֲבֵילִים הֲבֵיל הֲבֵיל'** (קהלת א, א), כנגד מה שהוא עצמו עתיד לבוא בגלגול ירמיה הנביא, ולראות את ירושלים חרבה ובית המקדש נשרף וישראל גולים ורוח הקודש' מסתלקת (זכירה לחיים לר' חיים פלאגי פרק יב ד"ה יכיון שראוי בביתאור 'קהלת רבה' יב, ח סוף ד"ה 'דבר אחר שגער' עיי"ש).

שלמה המלך אמר על עצמו שהוא 'נער' שנאמר 'וְעַתָּה ה' אֵלֵקֵי אֶתְהָהּ מִלְכָּתָה אֶת עֲבָדָהּ תַּחַת דָּוִד אֲבִי וְאֲנִי נָעַר קָטָן לֹא אֲדַע צֵאת נְבִיא' (מלכים א' ג, ז), **וכך גם אמר ירמיהו הנביא גלגולו שהוא נער שנאמר 'וְאֲמַר אֶתְהָהּ אֲדַנְי ה' הִנֵּה לֹא יִדְעִיתִי דָּבָר כִּי נָעַר אֲנִי'** (ירמיה א, ו) (נגלגל אור' דף מז אות ש ד"ה ולפי שלמה). **וכמו ששלמה המלך נקרא ידיד ה' שנאמר 'וַיִּשְׁלַח בְּיַד נְתָן הַנְּבִיא וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יְדִידָה בְּעִבּוֹר ה' "** (שמואל ב' יב, כח), **כך גם קרא ה' לירמיהו הנביא בשם ידיד שנאמר 'מָה לִּידִידִי בְּבִיתִי'** (ירמיה יא, ט), **בעבור הגלגול הקודם. וכיון שאחרי שבנה שלמה המלך את בית המקדש הוא ביקש שה' ישמע אל תפילתו ואמר 'ויפניתי אל תפלת עֲבָדָהּ וְאֶל תַּחֲנֻנָּתוֹ ה' אֵלֵקֵי לְשֹׁמֵעַ אֶל הַרְנָה וְאֶל הַתַּפְּלָה אֲשֶׁר עֲבָדָהּ מִתְפַּלֵּל לְפָנֵי הַיּוֹם'** (מלכים א' ח, כח). **לכן עתה הקב"ה פנה לירמיהו שיזהר לא להתפלל על אף שהוא שלמה בעצמו שנאמר 'וְאֶתְהָהּ אֶל תַּתְּפַּל עַד הָעֵס הִנֵּה וְאֶל תִּשָּׂא בְעַדְךָ רִנָּה וְתִפְלָה כִּי אֲיַנְּנִי שֹׁמֵעַ פֶּעַת קֶרְאִים אֲלֵי בְּעַד רַעְעָתִי'** (ירמיה יא, ז) (ואברהם אנכי לר' אברהם פלאגי סימן יא דף כ ע"ב ד"ה ואתה אל תתפללי מהרב בינה לעתים). **וכיון שיכול היה ירמיהו לומר לו 'איך לא אתפלל על הבית שאני בעצמי בניתי בפועל ידי?!' לכן אמר לו ה' כי בית זה נחשב ל"ביתתי" שנאמר 'מָה לִּידִידִי בְּבִיתִי'** (ירמיה יא, ט), **שהרי מלאכי השרת סייעו משמים בבנייתו ונחשב שהוא נבנה מאליו** (ואברהם אנכי סימן יא דף כ ע"ב ד"ה ואתה אל תתפלל).

ירמיהו הנביא ידע כי בגלגולו הקודם בהיותו שלמה המלך הוא היה הגורם לנזקים שנבראו על ידי קליפת 'קנה' שהוא הס"מ המקטרג הגדול וחילולתיו. ולכן הוא חיבר את 'מגילת איכה' ועשה בה מאה חמשים וחמשה פסוקים יחד עם הפסוק שכופלים בסוף "הַשִּׁיבֵנו ה' אֱלֹהֵיךָ וְנִשְׁבָּה חֵדֶשׁ יָמֵינוּ כְּקִדְמוֹת" (איכה ה, כא), כך שהוא יוצא בדיוק קנ"ה פסוקים. ובה ביקש רחמים שישבור הקב"ה את קליפת קנ"ה שעדיין מושלת עלינו עם אומתה אָדום, וגם שיחדש "יָמֵינוּ כְּקִדְמוֹת" כמו שהיה קודם ששלמה נשא את בת פרעה, ועל ידי כן לא יהיה יותר ניצקה ל'קנה' מן הקדושה והוא ישבר (יין הרחק) בסוף ספר מנשה רחוק על התורה בחלק ליקוטים ד"ה אני הנבה). וזה גם מה שאמר ירמיהו לישראל "מָה אֶעֱיֶדְךָ מָה אֶדְמָה לָךְ הַבַּיִת יְרוּשָׁלַם מָה אֲשַׁוֶּה לָךְ וְאַנְחִמָּךְ בְּתוֹלַת בַּת צִיּוֹן כִּי גְדוֹל כְּמֵה שְׁבָרְךָ מִי יִרְפָּא לָךְ" (איכה ב, יט), "כִּי גְדוֹל כְּמֵה שְׁבָרְךָ מִי יִרְפָּא לָךְ" – וכונתו על הַשְׁרָטוֹן שעלה בשעה שגבריאל המלאך נעץ קנה בים ושעליו נבנה כרך גדול של רומי בעקבות נישואי שלמה עם בת פרעה, ורוצה לומר שכאשר ירפא הקב"ה את אותו ה'הַשְׁבָּר יָס' ויחזיר את המקום להיות ים כבראשונה – אז הוא גם ירפא לישראל מחורבנה של ירושלים (נחל אשכול' להחדי"א על מגילת איכה ב, יט).

נבוכדנצר היה זהיר מאוד בירמיהו לגול נשמת המלך

נבוכדנצר מלך בבל היה מצאצאיו של שלמה המלך (עפ"י יד יהודה' על יאם כל חי' חלק ב סימן כד אות ו מתלמידי הארי"י ז"ל), ואף על פי שלא ידע שירמיהו הוא לגול נשמת שלמה, מזלו כן הרגיש (מדבר קדמות' מערכת י אות מז ד"ה טעם הקרביים, יד יהודה' על יאם כל חי' חלק ב סימן כד אות ו מתלמידי הארי"י ז"ל, גולל אור דף מז אות ש ד"ה ולפי שלמה, עמק המלך' שער קרית ארבע שער יד דף קט ע"א ד"ה אחר כך נתגלגל) **שהוא אביו** (נקחלת יעקב, ערך י"ב ד"ה נבואה בשם ר' אברהם גלאנטי בקול בוכים), **ולכן היה קירוב דעת בינו לבין ירמיהו הנביא** (מדבר קדמות' מערכת י אות מז ד"ה טעם הקרביים) **והוא היה מכבד לירמיהו ומצוה עליו מאד** (מדבר קדמות' מערכת י אות מז ד"ה טעם הקרביים) **וחס עליו הרבה מאד**. מטעם זה נבוכדנצר ציוה את נבוזראדן שר הטבחים על ירמיהו "וְעִינֵיךָ שִׁים עֲלֵינוּ" כפי שנאמר "וַיָּצוּ נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל עַל יְרֵמְיָהוּ בֶן־נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים לֵאמֹר: קַחְנוּ וְעִינֵיךָ שִׁים עֲלֵינוּ וְאַל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה רַע כִּי פֶאֶשֶׁר יִדְבַר אֱלֹהֵיךָ בְּעֵשֶׂה עִמּוֹ: וַיִּשְׁלַח נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים וּנְבוּשַׁזְבָּן רַב סָרִיס וְנִרְגַל שֶׁר אֶצֶר רַב מֶג וְכַל רַבֵּי מֶלֶךְ בָּבֶל: וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְחוּ אֶת יְרֵמְיָהוּ מִחֶצְרַת הַמִּטְרָה וַיִּתְּנוּ אֹתוֹ אֶל גְּדַלְיָהוּ בֶן אַחִיקָם בֶּן שָׁפָן לְהוֹצִיאֵהוּ אֶל הַבַּיִת וַיִּשָּׁב בְּתוֹךְ הָעֵץ" (ירמיה לט, יא – יד) (יאם כל חי' להרמ"ע מפאנו חלק ב סימן כד ד"ה אבט). **ודברים אלו הם עתיקים ומפלאות תמים דעים** (מדבר קדמות' להחדי"א מערכת י אות מז ד"ה טעם הקרביים).

ובתחילה כשנבוכדנצר לא היה עדיין מלך אלא רק עני ונבה (מדבר קדמות' מערכת י אות מז בשם מדרש איכה כתב יד, נחל אשכול' מגילת איכה פרק א פסוק יאני הגבר ראה עני' בשם מדרש איכה כתב יד) **הוא טייל עם ירמיהו שהיה אז נער** (מדבר קדמות' מערכת י אות מז בשם מדרש איכה כתב יד, נחל אשכול' מגילת איכה פרק א פסוק יאני הגבר ראה עני' בשם מדרש איכה כתב יד) **ולפי מדרשו, כי היה לו אהבה אלו עוד מנעוריו** (חומת אנך' על ספר ירמיה פרק טל ד"ה ולפי מדרשו). ואז פתח נבוכדנצר ואמר "מי יתן והייתי מלך על כל העולם כולו, אז הייתי בא על ירושלים ושורף בית המקדש והעיר והורג את הכל והשאר מוליכם בשבי". וראה ירמיהו ברוח הקודש שהשעה עומדת לו וכל היוצא מפיו עתיד להיות, לכן ביקש להציל ואמר לו "תן לי ירושלים" ענה לו נבוכדנצר "לא אתן!". שוב אמר לו ירמיהו "יתן לי בית המקדש" וענה לו נבוכדנצר "לא אתן!". (מדבר קדמות' מערכת י אות מז בשם מדרש איכה כתב יד, נחל אשכול' מגילת איכה כתב יד). אמר ירמיהו "יתן לי שבעים סנהדרין" ענה לו "לא אתן!". (נחל אשכול' מגילת איכה פרק א פסוק יאני הגבר ראה עני' בשם מדרש איכה כתב יד) אמר ירמיהו "תן לי תינוקות של בית רבן" ענה לו "לא אתן!". אז אמר לו ירמיהו "מה תתן לי?" ענה לו נבוכדנצר "כל מה שתוכל להציל ולהוציא מהעיר עצמה מחצי היום ועד הערב" (מדבר קדמות' מערכת י אות מז בשם מדרש איכה כתב יד, נחל אשכול' מגילת איכה פרק א פסוק יאני הגבר ראה עני' בשם מדרש איכה כתב יד).

וכשהגיע העת של חורבן ירושלים שלח הקב"ה את ירמיהו לעיר ענתות, כי כל זמן שהוא היה בירושלים לא היו האויבים נכנסים לתוכה. ומיד כשהוא יצא נכנסו שם האויבים והדליקו את העיר ושרפו את בית המקדש (מדבר קדמות' מערכת י אות מז בשם מדרש איכה כתב יד, נחל אשכול' מגילת איכה פרק א פסוק יאני הגבר ראה עני' בשם מדרש איכה כתב יד). וכדי לרמוז על כך נקרא הנביא בשם 'ירמיהו' כי בימיו נעשה המקדש 'אירימון' שפירושו 'תוהו ושמה' (ילקוט שמעוני' ספר ירמיה רמז רנ ד"ה ירמיהו שבימיו). וכשחזר ירמיהו לירושלים הגיע לחצי הדרך ועלה על הר אחד קרוב לירושלים וראה עשן עולה מהעיר. מיד קרע את בגדיו נתן אפר על ראשו והיה הולך ובוכה וצועק. ואף שמייהר לבוא לירושלים, לא הגיע עד הערב ועל כן לא היה יכול להציל איש. וזהו מה שנאמר "אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב" (ירמיהו ד, ז) (מדבר קדמות' מערכת י אות מז בשם מדרש איכה כתב יד, נחל אשכול' מגילת איכה פרק א פסוק יאני הגבר ראה עני' בשם מדרש איכה כתב יד). ולזה רמז ירמיהו הנביא כשאמר "אני הנָבֵר רָאָה עֲנִי בְּשִׁבְטַת עֶבְרָתוֹ: אוֹתִי נִהַג וַיִּלְךְ חֶשֶׁךְ וְלֹא אוֹר" (איכה ג, א – ג). "אוֹתִי נִהַג וַיִּלְךְ" – כלומר שאותי הקב"ה שלח ללכת לענתות ואחר כך נשרף בית המקדש, ולכן לא יכולתי לחזור אל ירושלים עד שהיה כבר "חֶשֶׁךְ וְלֹא אוֹר" וממילא לא יכולתי להציל איש (נחל אשכול' להחדי"א מגילת איכה פרק א פסוק יאני הגבר ראה עני').

נבוכדנצר ציוה את נבוזראדן בשעת חורבן ירושלים על ירמיהו "קַחְנוּ וְעִינֵיךָ שִׁים עֲלֵינוּ וְאַל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה רַע כִּי פֶאֶשֶׁר יִדְבַר אֱלֹהֵיךָ בְּעֵשֶׂה עִמּוֹ" (ירמיה לט, יא – יד), "קַחְנוּ וְעִינֵיךָ שִׁים עֲלֵינוּ" – על ירמיהו אבל לא על אומתו, "וְאַל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה רַע" – לו לא תעשה אבל לאומתו עשה כרצונך. "כִּי פֶאֶשֶׁר יִדְבַר אֱלֹהֵיךָ בְּעֵשֶׂה עִמּוֹ" – אבל לא עם אומתו (פתיחה לאיכה רבה' אות לד). ונבוזראדן אכן שרף את ירושלים הרג בישראל ולקח מהם בשבי. וכשהגיע ירמיהו לירושלים חזרה מהעיר ענתות, הוא התחיל צווח ואומר "באיזו דרך הלכו חטאים? באיזה דרך הלכו האבודים?". והיה הולך ורואה הדרך מלאה דם ההרוגים. כשהגיע אל השבויים היה בוכה כנגדם והם בוכים לנגדו (נפיקתא רבתי' כו, ו). אז ראה ירמיהו כת של בחורים עם שרשראות בצווארם, והיה נותן ראשו עמהם ונבוזראדן בא ומעבירו מהם. ושוב רואה כת של זקנים קשורים בשרשראות ונותן את צוארו עליהם ובא נבוזראדן ומעבירו מהם (פתיחה לאיכה רבה' אות לד). וכשהגיעו לנהר פרת שאל נבוזראדן "אם טוב פְּעִינֵיךָ לְבֹא אֵתִי בְּבָל בֹּא וְאֲשִׁים אֶת עֵינֵי עֲלֵיךָ" (ירמיה מ, ד). אז חשב ירמיהו בלבו שאם ילך עמהם לבבל לא יהיה מנחם לשאר הגלות הנשארת, לכן יצא והלך לו מהם (נפיקתא רבתי' כו, ו). "הַשִּׁיבֵנו ה' אֱלֹהֵיךָ וְנִשְׁבָּה חֵדֶשׁ יָמֵינוּ כְּקִדְמוֹת" (איכה ה, כא), אמן.

להמשך הפצת העלון אנן זקוקים לתרומתכם, בואו ותהיו שותפים בזיכוי הרבים הגדול. למעוניינים נא ליצור קשר במספר טלפון 052-7675933 ניתן גם לשלוח מייל alon.torat.haim@gmail.com

<p>העלון מופץ לעילוי נשמת ברטה בלור בת טובה ז"ל</p> <p>העלון גם לעילוי נשמת אליהו בן גיטל ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון מופץ לעילוי נשמת ר' לוי בן רבקה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון מופץ לעילוי נשמת חנה ונשמת של ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון מופץ לעילוי נשמת רחל ונשמת של ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון מופץ לעילוי נשמת רחל ונשמת של ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון מופץ לעילוי נשמת רחל ונשמת של ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>
<p>העלון גם לעילוי נשמת רחל ונשמת של ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון גם לעילוי נשמת רחל ונשמת של ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון גם לעילוי נשמת רחל ונשמת של ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון גם לעילוי נשמת רחל ונשמת של ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון גם לעילוי נשמת רחל ונשמת של ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון גם לעילוי נשמת רחל ונשמת של ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>